

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre ... 180 Lel.

Fél évre ... 75 Lel.

Egy negyed évre ... 87-50 Lel.

Egy hónapra ... 18-50 Lel.

Nyitási költségek

megállapodás szerint

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csarédi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 191

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Bulevardul Regele Ferdi
and L. József tőh. ut. 32.

TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1920.

Szerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, november 21.

A gyorstalpalás.

Közl: Dr. Barabás Béla.

A háború csinálta ezt az elnevezést s arra a munkára szokták alkalmazni, a melynél az a fő, hogy kész legyen, mentől hamarabb, akár jól, akár rosszul. Ilyen a III. oszt. kereseti adó kivetése is. Ezt még az idén, de legkésőbb két hónap alatt nyélbe kell ütni, nemcsak azért, mert az államnak s a városnak sürgősen kell a pénz, hanem azért is, mert hiába: parancs az parancs, vagy hivatalos nyelven szólva: porunca este porunca. A közvélemény jogosult feljajdulása nem akadályozza meg a III. osztályu kereseti adó tárgyalását. Ugy tudom, hogy a kivető-bizottság már e hó 24-én összeül s megkezdődik a — gyorstalpalás. Hát ezen mi gyalog adózók már nem segíthetünk, sem a közvélemény felháborodásával, se a sajtó hangulatos irkálásával, sem a deputációjárás udvaris formáival, hanem segítsen mindenki maga magán, úgy, a hogy tud s a hogy lehet. Az új pénzügyigazgató ur örökre kapta e súlyos feladat megoldását szigorú elődjétől s mert az időt feltartóztatni nem lehet s mert a kivetési három évnek egyike már a vége felé bándukol, így további részletes előkészületek nem lesznek. Hanem a mi mulasztás, hiba vagy elnézés történt a javaslat kidolgozásánál, azt reperálja meg az adókivető-bizottság.

Eddig az volt a szokás, hogy az adózók igen nagy része nem helyezte súlyt a javaslatra. Meg sem nézték, ki sem jegyezték a tételeket, vagy ha ezt megtették, nem törődtek vele. Nem volt érdemes sem fáradni, sem időt vesztegetni, sem költeni a védekezésre: s így az adózók többsége az adókivető bizottság előtt meg sem jelent, hanem megadással viselte a következményeket azért is, mert a régi jó világban senki sem roskadt össze az adóteher alatt. Bezeg most nyüzsgnek az adózók a közszemle kis szobájában, s elképedve veszik tudomásul, hogy milyen sokra és nagyrabecsüli a tisztelt adóalanyokat a javaslat. Itt szerények az emberek, nem akarnak az elsők között szerepelni, szívesen veszik, ha az utolsók között húzhatják meg magukat. Az adózók van tehát a sor, hogy sérelmeiket, észrevételeiket, sőt bizonyítékaikat adják elő az adókivető-bizottság előtt, akár ön maguk személyesen, akár megbízottjaik által, a hol bizonyára védekezésük nemcsak meghallgatásra, de méltánylásra is fog találni. A súlyos adójavaslatok hatása alatt a pénzügyigazgató ur ajtajának kilincsét egyik deputáció a másiknak adja. Előkelő, udvarias, finom ember, a ki nemcsak üldőhelylyel, de cigarettával is megkínálja látogatóit. S lám mit tesz a jó modor, az embert ismerő

közvetlenség, — azt, hogy a deputációk tagjai mosolyogva, megelégedetten távoznak, biztatva, miszerint mindent majd jól el fog végezni — az adókivető-bizottság. Nekem is volt alkalmam a pénzügyigazgató urral tanácskozni kétszer is, sőt a bizottság előadójával is. A mit az adott viszonyok között ők tehetnek a helyzet köny nyitására, azt meg is teszik. Így például el lett rendelve, hogy az ugyanazon foglalkozásuak, nem külön-külön kerületenkint, hanem egy tömegben tárgyalatnak, úgy, hogy valamennyi asztalos egyfolytában, de egyenkint lesz tárgyal-

va, már azért is, hogy ugyanazon foglalatosságú adózóknál az összehasonlítás és arányosítás megkönnyíthessék. A kinek tehát sérelmes a javaslat, az jelenjen meg a bizottság előtt, avagy képviseltesse magát, tárja fel igazát s így talán mindenki meg fog arról győződni, hogy nem eszik a levest olyan forrón, mint a hogy kitálalják.

A továbbiaknak már nem a sajátban van a helye, sem a közvélemény különböző csoportjaiban, hanem ott a tettek mezején, a kivető-bizottság zöld asztalánál.

Angel dr. a tisztviselők javadalmazásáról.

Angel dr. polgármester annaK idején a városi szabályrendelet keresztülviteléhez követte hivatalban maradását. Most, miután az némi változtatással jóváhagyva megérkezett, kérdést intéztünk a polgármesterhez, további álláspontját illetőleg.

— Igen — mondta a polgármester — én csak úgy vállalkozom felelősségteljes állásom további vezetését, ha minden garancia biztosít, hogy intézkedéseim keresztülviteléhez elegendő munkakerőm, segítőársam van, azonban ezeknek a munkája csak akkor lehet eredményes, ha megfelelő dotációval a súlyos anyagi gondoktól mentesítjük. Ezért kőttem magam a városi szabályrendelet keresztülviteléhez, mely miután most megtörtént, módot nyújt a további akadálytalan működéshez. A reprezentációs költségeket illetőleg tudtam azt, hogy ezt külön határozat tárgyává téve, mint nem oda tartozót törlik a szabályrendeletből. A belügy-minisztérium azonban kellő infor-

mációk beszerzése után meg fog győződni a reprezentációs költségek szükségességéről és arról is, hogy az általunk beállított összeg semmivel sem nagyobb, sőt kisebb a regatbeliekénél. A működési pótlékokat — mondja a polgármester — 258 ezer leivel állítottam be a szabályrendeletbe. Törölték ezt is, mert a belügyminisztérium drágasági pótlékkal véli elintézni a kérdést. A drágasági pótlékhon kivétel nélkül mindenki egyformán részesülne. A működési pótlékkal szemben a drágasági pótlék összege két és fél millió leit tenne ki és most már az a kérdés, mennyiben lehetne ezt a köz költségvetésbe beállítani és mennyiben lehetne erre a különböző jövedelmi forrásokból fedezetet nyerni. Mi megtettünk minden lehetőt a tisztviselők jobb javadalmazását illetőleg, azonban a zárszámadások alapján az fog kitűnni, hogy a drágasági pótlékok nem nyerne fedezetet. Más módot kell találni az elintézésre.

Héjjas Iván ügye a magyar nemzetgyűlésen.

(Ruppert Rezső leleplezésel.)

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén Ruppert Rezső képviselő terjedelmes interpellációt intézett a miniszterelnökhöz a sajtószabadság és a rend megteremtése ügyében. Az interpelláció érdekesebb részei a következők: Hónapokon keresztül — mondotta Ruppert — terror alatt állott az egész nemzetgyűlés s mindenkinek reszketnie kellett minden kimondott szótól, mert hónapokon keresztül török, revolverek és brigantik fenyegettek. Ez nem is csoda, hiszen Hegedűs György képviselő is részt vett ezekben az üzemekben és Hírgert képviselő pedig parancsnoka volt az adonyi csirkefogók különítményének. Nem szabad Héjjas Istvánt futni engedni, a törvény feltétlen uralmának érvényt kell szerezni. Itt bizonyos eltitkolási eljárás van folyamatban. Héjjas és társai temérdek visszaélést követ-

nek el, a Duma-Tisza közén addig szednek az Ébredő Magyarok javára és noha a kormány a kisgazdapártnak ígéretet tett, hogy Héjjasékat letöri, ezek az emberek azóta a legvérlázítóbb cselekményeket követték el. Nem merik őket letartóztatni. A Klub-kávéházbeli gyilkosok ellen jelentkeztet tanukat terrorizálták, hogy ne merjenek nyíltan vallani, mert az életükkel játszanak. Az ébredők küldöttsége terrorizálta a törvényszéket és táblát, hogy a Landau-ügyben kompromittált Rizics ügyvédet bocsássák szabadon. Nem tűrhető, hogy már a bíróságot is terror alatt tartják. Teleky Pál miniszterelnök rögtön válaszában kijelentette, hogy senki személyét nem kíméli, ha a büntetésre rászolgált, a kormány egyetlen percig sem türi, hogy a bíróságokat megfélemlítsék. A választ a Ház tudomásul vette.

Az új osztrák kormány.

Ausztriában hivatalnok kormány alakult, amelynek elnöke Schober, külügyminiszter Fürstenberg Károly herceg, kereskedelmi miniszter Hohmann, közlekedési miniszter Bánháns, pénzügyi Rédlich, és szászari miniszterek voltak régebben valamennyien és a kabinet-összeállítás arra volt, hogy a kormány monarchista irányban tájékozódjék.

Schober, az új kormányelnök egyidőre megbízatását visszaadta, a parlamenti köröknek azonban sikerült rávennie a miniszterelnöket, hogy egyes személyi nehézségek ellenére is folytassa kabinet-alakítási misszióját.

Megsemmisítették

a Tisza-pör ítéletét.

Bécsből jelentik: A budapesti hadosztálybíróóság, amely hónapokon át tárgyalta Tisza István gyilkosainak bünpörét, tudvalevőleg Sztanykovszky Tibort és Dobó Istvánt halálra ítélt. Sándort pedig 15 évi fegyházra ítélte. Dobó és Sztanykovszky védői felkelték az ítélet ellen. A fellebbezésnek szenzációs eredménye van: a legfelsőbb katonai törvényszék megsemmisítette a hadosztálybíróóság ítéletét és a pör új tárgyalását rendelte el. A pör egyik vádlottja, Dobó István halálos tudóbajjal fekszik a ratkórházban.

Tilos a luxus-cikkek

behozatala.

BUCURESTI. A miniszterelnök tegnap kelt határozatával eltiltotta az ugynevezett B. táblában felsorolt fényűzési cikkek Romániába való behozatát. Ezek a cikkek a következők: Szőrmék, szövet-selyemárúk, bársonyok, selyemszővetek, kivéve a malmok számára szükséges szita-selymet. Szallagok, tiill, gáz, tiszta selyem nyakkendők, selyem nyakvédők. Selyem nadrágtartók, harisnya-kötők és övek. Selyemfüzők, paplanok, függönyök. Selyemesbernyők, ezüstözött és aranyozott cikkek, gombok. Luxus cipők (anfilop, lakk, selyemcipők), ezüstözött és aranyozott étkező készletek, finomabb fali és asztaliórák, finomabb szappanok, parfümök. Selyem, plüss vagy bársonykalapok. Csokoládé, kakao, marmalade, szőnyeg, sör.

Massaryk aggódik.

Pilsenből jelentik: Tegnap újabb tüntetést rendeztek a csehek a németek ellen. Massarik cseh köztársasági elnök a zavargásokról nyilatkozott az összes politikai pártvezérek előtt és kijelentette, hogy most a cseh köztársaság létéről, vagy nemlétéről van szó.

A rokkantügyi bizottság.

A hadirokkantak, özvegyek és árvák segélyezésére alakult bizottság dr. Moldovan Szilviusz prefektus elnöklése mellett tegnap tartotta első ülését. Megalakult a rokkantügyeket vezető bizottság, melynek tagjai lettek: Goldis Vazulné, Vellciu Romuluszné, dr. Robu Jánosné, dr. Moldován Silviusné, Beles Jenőné, dr. Darányi Jánosné, dr. Auszterweil Lászlóné, báró Popp Aurélné, dr. Prohászka Lászlóné, dr. Avramescu Vazul törvényszéki elnök, Gritta Ovidiu rendőrprefektus, Robu János dr. polgármester és Róna Dezső szinigazgató. Elsősorban a helyiség kérdését intézték el, mely szerint a hadkiegészítő parancsnokság egyik helyiségében nyernének elhelyezést. A tárgyalások további folyamán elhatározták, hogy a színházjegyek árához 10. a mozgósíthatók jegyárához pedig 5 százalékos utóletet és az így befolyt összeget a hadirokkantak özvegyek és árvák segélyezésére fordítják. A határozat keresztyélvitelére a polgármester vállalkozott.

A tisztviselők ellátása.

Az aradi pénzügyigazgatósági tisztviselők már folyó évi április óta sem cukrot, sem zsírt, sem fát nem kaptak, lisztet is csak korlátozott mennyiségben, holott a bucaresti kormány rendelkezése szerint ezen közszükségleti cikkekről maguk a hivatalok tartoznak gondoskodni. Tudva azt, hogy a többi erdélyi városokban a tisztviselők ezen közszükségleti cikkeket minden hónapban rendes havi kvótákban megkapták, az aradi pénzügyigazgatóság tisztviselői is ugyanezt óhajtják. A tisztviselők most egy küldöttséget menesztenek ez ügyben a prefektushoz. A tisztviselők véleménye szerint a kiosztás körül valamelyes hiba történt.

Betörés a főtérre.

Ma reggel hat órakor a Bohus-palota mellett lévő Klein Vilmos bazar üzletében betörők jártak. A betörők a kapu alatt lévő ajtón jutottak be az üzletbe. Az ajtón lévő lakatot könnyű szerrel kinyitva, az üzletbe jutottak s feltörték a kárpénztárt és nagymennyiségű árut összehajtottak. Azután behatoltak a Lévy és Szigeti cég irodájába, hol hozzáfogtak a vas kassza kifurásához, de úgy látszik valaki meglátta őket és kirohantak az üzletből. Az udvaron lévő ház mesterné látva ezt, ijedten segítségért kiáltott, mire a betörők átvették magukat a világító udvarra és onnan elmenekültek. Arra már nem volt idejük, hogy az elrablott árut mind magukkal vigyék, hanem a világító udvaron eldobták azokat. Ugyanott találták meg a kassza furót is. Később, mikor az üzlet tulajdonosa bejött, megállapította, hogy a kárpénztárból 5600 lei hiányzik. Azonkívül 6-8000 lei értékű árut vittek magukkal a betörők. A Lévy és Szigeti cég irodájából öt pár cipőt vittek el. A betörők több ott talált kés közül a legnagyobbat kiválasztották és magukkal vitték, talán azért, hogy esetleg ezzel védekezzenek. Végül még egy kis tréfát is üztek: a feltört lakatot rátették a pénztárra, feldisznították egy fehér batiszt csokorral és egy ötven banis bankjegyet helyeztek rá. A betörők, mint a nyomozás megállapította, ketten voltak.

Változások a kormányban.

A hivatalos lap november 17-i száma királyi kéziratot közöl a kormányban előállott személyi változásokról. Grecianu közmunikaügyi miniszter, aki ideiglenesen az igazságügyminiszteri teendőket is ellátta, felmentetett a közmunikaügyi miniszterium vezetéséről és véglegesen kinevezetett

igazságügyminiszterré. Új közmunikaügyi miniszter Taslauanu Octavian, aki eddig kereskedelmi miniszter volt. Az ipari és kereskedelmi miniszteri tárcát Ave-rescu Sándor tábornok, miniszterelnök és eddig tárcanélküli miniszter vette át.

Gyászünnepegy Geszten. Küldöttségek Tisza István sirjánál.

Szerdán, november 3-án, Tisza István temetésének második évfordulóján másodszer zárandokolt el Magyarország a geszti kriptába, ahol a nagy magyar vértanúnak teteme pihen. Ebből az alkalomból megjelent Geszten az Országos Tisza István Emlékbizottság küldöttsége báró Kürthy Lajos és Beöthy Zsolt vezetésével. Tisza István volt huszárezredének, a debreceni második huszárezrednek öttagú tiszti küldöttsége Ujfalu Gábor ezredes, ezredparancsnok vezetésével. Berzeviczy Béla vezérkari főnök képviselőjében Kürthy Lajos Béla vezérkari százados és számosan Geszt közel s távolabbi környékéről. Mielőtt a sirboltba vonultak, a geszti kastély fogadótermében Beöthy Zsolt rövid megragadó beszédben üdvözölte örv. gróf Tisza Istvánt és fejezte ki neki az Országos Tisza Emlékbizottság által rendezett október hó 31-iki emléknap közönségének

hódolatát. Hosszu kocsisorban vonult ezután a temetőbe az emlékező közönség, ahol a sirboltban Kürthy Lajos hódolt Tisza István emlékének s fejtegette jelentőségét a magyar nemzet jövődjéért. Az Országos Tisza István Emlékbizottság koszorúja után Tisza ezredének koszorúját helyezte a koporsó elé Ujfalu Gábor ezredes a következő beszéd kíséretében:

— Önzetlen hazaszeretete és vasakarata lebegjen előttünk.

Rantzenberger Béla vezérkari százados a vezérkari főnök köszorúját a szavakkal helyezte el:

Berzeviczy Béla altábornagy a m. kir. vezérkar főnöke nevében leteszem e köszorút a magyar nemzet nagy vértanújának sirjára.

Végül a sirra helyeztek egy hatalmas rózsabokrétát, amelyet egy ismeretlen küldött el a Tisza Emlékbizottságnak, hogy azt Gesztre juttassa.

Művészet.

* Mignon. Thomas gyönyörű operáját ültetve fel a színházban. Kertész Vilmos, ki mint vendég lépett fel, lágy csengésű lírai tenorjával, gyakran ragadta tapsra a közönséget. Várady Margit, Ladiszlav, Róna, Jakabffy nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Külön kell megemlíteni Horváth Micit, ki Mignon szerepében nyújtott elsőrangú alakítást. A zenekar kifogástalan volt. Még valamit a közönségről. Nem volt feltétlenül igazán nehezen magyarázható meg a közönség indolenciája a színház iránt. A helyi arak olcsóbbak, kiváló darabok. Jó előadásban, elsőrangú szereposztásban. Elvégre is a színházban nem játszhatják New-York rejtelmét 17 részben... (P.)

* Farsang tündérét játsza az operettegyüttes vasárnap este. A már ismert elsőrangú szereposztásban minden igényt kielégítő pompás előadás. Biztosít. A Szászország első, délutáni előadására már csak korlátozott számban kaphatók jegyek. Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a direktió a közel jövőben egy előnyösen ismert, kitaláló táncszubrettet és egy táncos naturbűvös komikust léptet fel szerződtetés célból. Ugyancsak itt említhetjük meg, hogy a kar kiegészítésére a színház vezetésége jóhangú énekeseket keres. Jelentkezni a színház irodájában lehet naponta 10-2-ig.

* Pezsgőmámor. Pénteken és szombaton vetített az Apolló színház egy elsőrangú német filmet, a "Pezsgőmámor"-t, melyben a női főszerepet Stella Harri, a kiváló drámai színésznő játsza. A film tartalma röviden a következő: A fiatal szépe esküvőjére készül, közben a földesúr pezsgőzötteti és elcsábítani igyekszik a gyönyörű leányt. A hajdonmámostában megálmodja, milyen sors vár rá, ha csábítója szavára hallgat. Boldogan ébred fel nyomozó álmából és siet vőlegényéhez, kinek oldalán a tiszteletet és becsülést nyeri el. A kitűnő műsor még vasárnap marad az Apollóban.

* Az Apolló színház hétfői programja.

Magnus, a Cabiria szerecsen óriását fogja jövő héttől kezdve ismét viszontlátni az Apolló közönsége. Alakításainak első bemutatója a "Maciste, mint rendőr" című attrakció, amelyben megdöbbentően érvényesül Maciste emberfeletti ereje, mellyel kétségbeeszt a gonoszterveket, akik ellene és a védelme alatt állók ellen szöttek ádáz gyűlölettel gonosz terveket. A film, mely a sorozat első része, három napig marad műsorban: a második részt, amelyben Maciste, mint atléta működik tovább, csütörtöktől szintén három napig tartja műsorán az Apolló. Miután ez a két első rész oly hosszú, hogy teljes két órát vesz igénybe annak levetítése, hat napon keresztül a direktió az előadásokat rendellenesen, vagyis: 3, 5, 7 és 9 órakor kezdi és kéri a közönséget, hogy erre terjessze ki figyelmét. A harmadik és egyúttal befejező része Maciste sorozatának már rendes kezdettel megy le.

* Zola Emil világhírű regénye, a Nantas lesz hétfőtől az Uránia színház slágerdarabja és bemutatója iránt megnyilvánult érdeklődés valóban páratlan. A világhírű író realiztikus regénye nemcsak témájánál, hanem elsőrangú olasz művészek briliáns játékával köti le a figyelmet. Vasárnap még az "Ursus" c. kitűnő amerikai drámát vetíti az Uránia.

Harmincöt megüresedő lakás.

Az aradi repatriálókivatal vezetője, Guili kormánybiztos elutasításával kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette munkatársunk előtt: Hivatalosan, de személyesen is firsziroztam a kormánybiztosnál, hogy járjon el az illetékes hatóságoknál és eszközölje ki, hogy a november 6-ra jelzett repatriálókivonat a legrövidebb idő alatt elindulhasson Aradról. Ezáltal 35 lakás szabadulna fel. Ez nem azt jelenti, hogy most meg kell rohanni a lakáshivatalt, mert a 35 lakás legnagyobb része már

állami tisztviselők személyében gazdát is talált, a megmaradt lakások pedig azoknak kellenek, akik most dűledező és életveszélyes házakban laknak.

Az én kereseti adóm.

Örömmel jelentem, hogy kivettetek rám háromezer lei harmadosztályú kereseti adót. Akire ennyit vetnek ki, annak gazdag embernek kell lennie s így semmi kétségem se lehet aziránt, hogy gazdag és nagy jövedelmű ember vagyok, csak hogy üldöz az én régi, közismert fátumom és hatalmas méretű keresetemet valaki eddig titokban tartotta előttem. Az adókiadó urak azonban már tudják és akkor bizonyára úgy is van. Sőt a mai nap folyamán valóságos tolongás volt a lakásomon. Régi ismerőseim, akiknek elfelejtettem visszafizetni holmi kisebb-nagyobb kölcsönöket, tömegesen kerestek fel és gratuláltak. Jöttek ügynökök, ajánlottak házat, szőlőt, földbirtokot kastéllyal, gummirádis batárt két lipicai lóval és egy metresszel. Ezelőtt nekem nem akartak eladni semmit, most palotákat vagdosnak a fejemhez. Milyen jó, hogy kivettetek rám háromezer lei harmadosztályú kereseti adót! Délután egy ismerős ügyvéd fogott el:

— Tudja-e, mennyi a maga adója?

— Három ezer lei, feleltem önértésesen.

— Dehogy. Az állami pótlékkal és a községi pótladóval együtt fölmege tizenötezerre.

Félreceptam a kalapomat, zsebkezdőmmel levertem a cipőmről a port és felszóllítottam ügyvéd-ismerősdömöt, hogy ezután ne magázson engem, hanem szólítson csak röviden „nagyságos uriak”. Aki tizenötezer lei adót fizet, az nagyságos ur. Az esti órákban felkeresett egy tekintélyes külsejű férfit és azt a kérdést intézte hozzám: vajon nincse-e szándékom megnősülni? Ajánlott is mindjárt egy a legszebb férfikorban lévő hölgyet, jelentős házománnyal. Hát bizony én szívesen csinálnék egy jó parthit, mert valahogy mégis csak ki szeretném használni az előnyös konjunktúrát, amit ez a szimpatikus harmadosztályú kereseti adó teremtetett számomra. Holnap kellene háztűznézőbe mennem. Ruhám, ha kopott is (nyolc éve viselem), valahogy csak tűrhető még, de a cipőim, azok már nem parthie-képesek. Egy rongy mind a kettő. Azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulok tehát itt a nyilvánosság színe előtt ahhoz a derék és minden hálmra érdemes urhoz, aki a háromezer lei kereseti adót kivettette rám, hogy ha már nagyságos urat csinált belőlem: adjon hozzá, legalább kölcsön, egy pár cipőt is. Visszaadom neki azon a napon, amikor kifizetem a háromezer lei kereseti adómat. Ő, aki jobban ismeri anyagi viszonyaimat, mint én, talán csak megbizik bennem? (Por.)

Valutapiac.

Zürichi zárlat: Márka 840, dollár 644, font 22-10, francia 38.25, lira 23.80, cseh 7.15, magyar 115, lei 870, lengyel 130, bécsi 187, osztrák bélyegzett 180. Budapesti tőzsde: az irányzat szilárd. Napoleon 1840-1420, font 1750-1800, leva 580-620, dollár 450-505, francia 30.50-60, márka 6.75-7.05, lira 18.40-19.20, rubel 3-3.15, lei 6.80-7.10, cseh 5.85-6.15, svájci 8200-8450, dinár 1400-50, lengyel 100-125, Bécs: Déli vasút 1733, márka 7.18, lei 7.84, francia 30, dollár 532, font 1730.

HIREK.

— **A MAGYAR KÜLDÖTTSEG PÁRISBAN.** A magyar pénzügyminiszter küldöttel Párisba utaztak a ratifikált békeszerződés pénzügyi rendezéséről való tárgyalás végett.

— **Kiujtattak a lengyel-orosz harcok.** Rigából Rotterdamba érkezett távirat szerint a lengyel-orosz fronton újból megkezdődtek az ellenségeskedések. A lengyelek két helyen átkeltek a Belezinán.

— **ZITTA VOLT KIRÁLYNÉNAK LEÁNYA SZÜLETETT.** Zürichből jelentik, hogy Zitta volt magyar királynénak Prágában tegnapelőtt leánygyermek született. Zittának ez a hetedik gyermeke.

— **SIKKASZTÁSSAL VÁDOLT KORMÁNYELNÖK.** Belgrad. Vesnits szerb miniszterelnök állását megrendültnek tartják, mert a belgrádi lapok leleplezések közölnek róla, amelyekben sikkasztással vádolják.

— **A REND VÉDELME BUDAPESTEN.** Budapest. A nemzetgyűlés legközelebbi tárgyalja az állami és társadalmi rend védelméről, továbbá a munkásbiztosítás reformjáról, a községi választásokról szóló törvényjavaslatot, azután két hónapra elnapolta magát.

Az Ébredő Magyarok ismét működhetnek. Budapest. A belügyminiszter a minisztertanáshoz hozzájárulásával az Ébredő Magyarok egyesülete működésének felfüggesztését hatályon kívül helyezte. A vizsgálat során egyes tagok ellen felmerült okok alapján a vizsgálat tovább folyik.

A lakáshivatal felhívása. Felhívjuk mindazon egyénekre, akik már kaptak lakásigazolványt, hogy jelenjenek meg a hivatalban lakásigazolványok átvétele céljából. Amennyiben lakásigazolvány nélkül laknak a lakásban, azokat a lakásból ki fogjuk lakoltatni és az üresen maradt lakást másnak fogjuk kiutalni.

— **Pékek a polgármesternél.** Ma délelőtt a pékek küldöttsége járt Robu dr. polgármesternél. Memorandumot nyújtottak át, melyben a fohér liszt feldolgozását megszüntető rendelet hatályon kívül való helyezését kérték. A memorandumot átvette a polgármester és megígérte, hogy azt tanulmányozás tárgyává teszi. Addig is, míg ez ügyben intézkedések történnek, a fohérsüteményeket megszüntető rendelet életbeléptetését a polgármester öt nappal kitolta.

— **KINEVEZÉS AZ ADÓBIZOTT-SÁGBA.** A III. osztályu kereseti adókiadó bizottság rendes tagjaul Moldován Sándor dr. főispán kinevezte Stan Tódor és Vancu Jánost. Póttag lett Nikolics Sándor.

— **ELCSENDESÜLT A CSEH FŐVÁROS.** Prága város már nyugodtabb, habár a rend még nem állt helyre teljesen. A lefoglalt német középületeken és német szerkesztésű házakon cseh nemzetiségű emberek vannak. A pusztításokat cseh nemzeti demokrata legionisták és diákok rendezték. A német színház a csek légiók kezében van.

— **TIZENÖT ÉVI FEGYHAZ EGY NÉPBIZTOSNAK.** Budapestről jelentik: Rabinovics József volt belügyi népbiztost a bíróság lázításért és ielségsértésért 15 évi fegyházra ítélte.

— **HAZASSÁG.** Louse Gröspierre és Hubalek Adolf házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **AZ AGRÁR REFORMRA** vonatkozó törvény alapján összeállított földrengényjogosultak névjegyzékét folyó 1920. évi november hó 20-tól december hó 5-ig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére ki vannak téve. Az érdeklődők a hivatalos órák alatt azt

Miért drága a Liga lisztje. Rejtelmek egy bevásárlás körül.

Hónapokkal ezelőtt a Liga egy bucurestii cégtől százötven waggon buzát vásárolt és be is jelentette tagjainak, hogy körülbelül 2.50 leiert kenyérlisztet és ennél valamivel drágábban főzölisztet fog kiosztani. A tagok érthető türelmetlenséggel várták az olcsó lisztet, azonban ez még mindig késik. Ma azután azt az értesítést kaptuk dr. Vadász Ármándtól, a Liga igazgatójától, hogy hétfőn megkezdik a kenyérliszt kiosztását, de nem 2.50 leiert, hanem 3.50 leiert, amihez még az új örlési rendeletben megállapított szegényjárulék 25 bani is hozzájön, úgy, hogy a liszt 3.75 leibe fog kerülni. Ennek a most már drága lisztnek, érdekes háttere van. Hónapokkal ezelőtt tényleg vett a Liga 150 waggon buzát, amelyből a kiörölt liszt 2.50 leibe került volna. A vétel perfektualására le is utazott Vámos Antal, az aradi sertéshizlalda igazgatója és dr. Vadász Armand

megtekinthetik és esetleges felelősségüket a polgármester urhoz címelve, ezen idő alatt beadhatják. A városi tanács.

— **Szerencsétlenség egy malomban.** A Reich és Terntan-főle Neuman Samu-uti malomban tegnap elkapta egy gépszij Somogyi Nándor munkás balkezeit és egy új-ját teljesen letörte. Balkarját pedig eltörte. A szerencsétlenül járt embert beszállították az aradi kórházba.

— **ELJEGYZÉSEK.** Gräber Dezső Nagyszentmiklósról eljegyezte Stern Janka urleányt Lippáról. (Minden külön értesítés helyett.) — Weigl Pál, a Magyar Leszámitolóbank főtisztviselője Budapest, eljegyezte Kovács Soma gépkereskedő leányát, Margitot.

— **A MAROS KINCSE.** Ma reggel Delli János aradi halászmester és Pandics detektív egész éjjeli fáradhatatlan munka eredményeként behoztak a rendőrségre egy ezreket érő remekművet, egy szinaranyból való masszív áldozati kelyhet, melyet a Maros fenekéről halásztak ki. Nem messze attól a helytől, ahonnan a cluji (kolozsvári) templomrablásokból származó két kelyhet találták meg a minap. Miután a cluji (kolozsvári) templomból mindössze két kelyhet vett el, feltételezhető, hogy a talált harmadik kelyhet összefüggésben van az erdélyi lapokban közölt Targu-Mures (Marosvásárhely) templom betöréssel. Pannagla Lajost, aki jelenleg a cluji (kolozsvári) rendőrségen van, erre nézve is ki fogják hallgatni.

— **ELADOTT INGATLAN.** Özv. Vuia Györgyné és tulajdonostársai eladták a báró Sina-utca 1b. sz. házat 800.000 koronáért Weisel Jenő és nejeinek.

— **A SZOCIÁLIS MISSIONÁRSULAT** folyó hó 22-én, délután 5 órakor tartja a városháza tanácstermében novemberi gyűlését. Előadó: Németh Zsigáné.

— **GLOOVÁCIÁK MONSTRE KÜLDÖTTSEGE A VÁRMEGYÉN.** Tegnap számunkban a fenti cím alatt hozott közleményünkre illetékes helyen azt a felvilágosítást nyertük, hogy az alispán által kiküldött jelöltjeiből az 1886. évi 26. t. c. 77. §-a alapján a jelöltek közül hármat jelölt és pedig első helyen a meg is választott Formittag Krammer Jánost.

a Liga igazgatója. Le is tettek a Marmarosch-banknál a buzára előlegképpen kétmillió leit, de — és itt van a buza megdrágulásának az oka — a bank nem bocsájtotta a buzát eladó cégnek rendelkezésére a pénzt. Így a cég a buzát, amely pedig már készen állt a bewaggonrozásra, nem adta ki a Ligának és ma már három ezer leiel többet kér waggononként. Nem lehet megállapítani, hogy kit terhel mulasztás; a Ligát semmiesetre sem. A bank azt állítja, hogy 6 nem kapott utasítást a pénz hováfordítására és ez bizonyára így is van. A muza még mindig Bucurestiben időzik és most mentek le érte. Vámos Antal, a sertéshizlalda igazgatója felajánlott a Ligának kisegítésképpen buzát, de már jóval drágábban: három leies árban, ami kiörölve szegényjárulékka együtt 3.75 leibe kerül. Azért drága a Liga lisztje.

A volt bíró a prefektus 6349—1920 sz. határozatával nem lett kändálva.

— **ÚJ VONATPÁR ARAD ÉS TIMISOARA (TEMESVÁR) KÖZÖTT.** Chighi aradi C. F. R. felügyelő-előterjesztést tett, hogy az Arad—timisoara (temesvári) személyforgalmat javítsák meg. Az ő terve szerint Arad és Timisoara (Temesvár) között naponta két személyvonatpár közlekednék. Az egyik indulna Aradról reggel 8 órakor és bevárná a Tejusról (Tövisről) érkező vonatot. Ez a vonat este 7 órakor indulna vissza Timisoaráról (Temesvárról), tehát az aradiaknak elég idejük volna teendőiket Timisoarán (Temesváron) elvégezni. Reggel hét órakor indulna egy másik személyvonat, amely délután 6-kor vinné vissza a visszautazókat.

— **Dr. KORÁNYI BARNA** közpörházi főorvos rendelő-intézete és speciál laboratóriuma Perényi-utca 10. alatt megnyitott. Külön városzobák. Quarzlámpa.

— **HELYREIGAZÍTÁS.** Visszatérve „Büntetések egy bizonyítvány” című cikkünkre, közöljük, hogy Pless Mihály ujszentannai polgári iskolai igazgató Hujó Pétertől sem kétezer leit, sem semminemű összeget nem kapott.

Kereseti-adó tárgyalások.

Értesitem a város közönsége III. oszt. ker. adót fizető polgárait, hogy a III. osztályu kereseti adó tárgyalása folyó év és hó 24-én veszi kezdetét. Tárgyalás alá kerül Dr. Bogdán Virgil elnökle és dr. Köpfi Kálmán pénzügyi titkár előadásában a pénzügyi palota Bulv. Regina Maria felé néző földszinti termében e hó 24-én: Kovács Mihályné, Nán János, Rácz Péterné ablaktisztítók; Binnéz János, Pálkás Lajos, Szabó János, Szilbereisz Márton, Veszely Pál, Czermann János, Orosz György Pap István, Gebey Sándor, Román Róbert, Huzur Péter, Demján Ferenc, Schabegró Fülöp és Jakab, Füzös János ácsmesterek, Friss Vilmos, Rudas Józsefné agyagpipa készítő, Egy Gyula állatorvos, Burger Antalné, özv. Artz Vilmosné, Kolláti Julia, Weisz Félix, özv. Volberg Józsefné alberteti vállalkozók, Bella András, Ciarár Lajos, Dugács Julia, Gligor Mihály, Lugos György, Lupaity Mirkó, Molnár Lajosné, Né-

met József, Papp Sándor, Román Illés, ifj. Sági Mihály, Szilbereisz Mártonné, K. Szabó Lajos, Tatár Ernőné, Hönigesz Jánosné, Moldován Miklósné, Vince Mihályné, Csányi Lajosné, Gáll Oktávné, Cs. Kéri Lászlóné, Komlódi Pálné, Kuruczi Illésné, Mixel Leopold Ferencné, Szelezsán Pálné, Tibi Istvánné, Pápai Károly, Rusz Mánóné, Frank Fidé, Horvát Mária, Kohonitz Józsefné, Barta Ferenc, Bedő András, Cielér Géza, Duma János, Marián József, Tassy Miklós, Csanádán István, Csobán György, Dobó Pál, Csorimos Jermias, Szücs Sándor, Haik Demeter, Paterity István, Kériti Miklós, Hofmann József, Kaprás János, Ursz György, Kocsik István, Szölösy Ödön, Duma Illés, Gyenge Lajos, ifj. Molnár József, Molnár Mihály, Posta György, Kiss Sándor, Kolt Tódor, ifj. Tuma Imre, Molnár Sándor, Acs Mihály, Nyitrai János, Britt Lajos, Fodor József, Pinteá Miklósné, Rusz Pál, Arató József, Bogdán György, Juhász Károlyné, Klement Józsefné, Krizsán János, ifj. Márk Stefan, ifj. Márk Jánosné, Wagner Magda, Milánkovits Flória, Otrók István, Pakurár Milán állat-, barmfi-tojáskereskedők (lókupecek.)

A sztrájkban résztvevő aradi vasutasok fogyni ügye.

Az üzletvezetőség illetékes ügyosztálya most állítja össze a névsorát azoknak az aradi vasutasoknak, akik részt vettek a legutóbbi sztrájkban. Közöttük számos kinevezett vasuti tisztviselő van, de a legtöbb vasutas Piskiről került ki, ahonnan most érkezeti be a jelentés a sztrájkban részt vett vasutasok nevére. Pascutin vasutagazgató főnökök rendelet alapján mindjárt elbocsáíthatta volna a sztrájkolókat, ő azonban humanus álláspontra helyezkedett és csak fogyni alá vonta őket.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

zálogleveleiről

(az 1876. évi XXXVI. t. c. 29. §-a értelmében)

Az 1920. évi október 31-iki állomány szerint kitesz:

Az intézet forgalomban lévő zálogleveleinek összege K 8.148.000—
Lei 4.074.000—

A záloglevelek biztosítására szolgáló kölcsönök összege K 10.341.128/84
Lei 5.170.562/42

Az ingatlanok értéke, melyek alapján a kölcsönök engedélyeztettek K 32.044.488—
Lei 16.022.244—

A záloglevelek külön biztosítására szolgál ezen felül a takarékpénztár tulajdonát képező záloglevél biztosítási alap, mely a következő értékekben van elhelyezve:
K 557.500— 4%-os magyar korona juttatás a 76— K 423.700—
K 100.000— 4%-os Pesti Haza L. tptári kötv. a 85— K 85.000— K 508.700—
Kelt Aradon, 1920. évi november 18.

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 4755

A szerkesztésért STAUBER JÓZSEF felel.

Comandit ALUX FRUGNA

